

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 44.490/1
VAN 20 MEI 2008

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 29 april 2008 door de Minister van Cultuur en Media, Monumentenzorg, Jeugd en Sport van de Duitstalige Gemeenschap verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "zur Förderung der Einrichtungen der Erwachsenenbildung", heeft het volgende advies gegeven:

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling wetgeving zich in hoofdzaak beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan ⁽¹⁾.

*

* *

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

1. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe een nieuwe regeling vast te stellen voor de erkenning en subsidiëring van de instellingen voor volwassenenvorming ⁽²⁾ in de Duitstalige Gemeenschap, die in de plaats komt van het decreet van 18 januari 1993 "über die Anerkennung und Bezuschussung von Organisationen für Volks- und Erwachsenenbildung" dat wordt opgeheven.

Met het ontwerp wil de decreetgever, zo blijkt uit de memorie van toelichting, een alomvattend concept creëren dat de bevolking een aanbod aan volwassenenvorming voorstelt dat actueel, kwaliteitsvol en gecoördineerd is. Als doelstellingen worden vooropgesteld: administratieve vereenvoudiging, middelenefficiëntie, kwaliteit en vraaggerichte aanpak.

Met het ontwerp wil de decreetgever tevens tegemoet komen aan aanbevelingen van enerzijds de UNESCO en anderzijds de Europese Commissie in het kader van de zogenaamde Lissabonstrategie.

⁽¹⁾ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder rechtsgrond de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

⁽²⁾ In de Nederlandse vertaling wordt "Erwachsenenbildung" als "volwassenonderwijs" vertaald. De met het ontwerp geregelde aangelegenheid is echter geen onderwijs in de zin van artikel 127, § 1, eerste lid, 2/, van de Grondwet, doch een culturele aangelegenheid, nl. vorming in de zin van artikel 4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (zie daarvoor in het bijzonder artikel 3, eerste lid, van het ontwerp).

2.1. In hoofdstuk I, dat algemene bepalingen bevat, wordt het recht van elke burger op volwassenenvorming geformuleerd (artikel 2) en worden de rol (artikel 3) en enkele aspecten van het statuut van de instellingen voor volwassenenvorming (artikelen 4 en 5) vastgesteld.

2.2. In hoofdstuk II wordt bepaald onder welke voorwaarden de instellingen voor volwassenenvorming worden ondersteund.

Artikel 6 bevat de subsidiëringsvoorwaarden. Eén van die voorwaarden (eerste lid, 8/) is het beschikken over een globaal concept dat door de Regering wordt goedgekeurd. De doelstelling van dit concept en de goedkeuringsprocedure worden vastgelegd in artikel 7. Artikel 8 bepaalt hoe de ondersteunde instellingen worden geëvalueerd.

De artikelen 9 tot 11 hebben betrekking op de toelagen die de ondersteunde instellingen krijgen (jaarlijkse forfaitaire toelagen) of kunnen verkrijgen (bijkomende toelagen).

De artikelen 12 tot 14 regelen de controle op de ontworpen regeling.

Artikel 15 verleent de instellingen voor volwassenenvorming het recht om getuigschriften uit te reiken en biedt de Regering de mogelijkheid die getuigschriften te erkennen.

2.3. Hoofdstuk III bevat opheffings-, wijzigings- en overgangsbepalingen en een bepaling inzake de inwerkingtreding op 1 januari 2009.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 5

Ter wille van de rechtszekerheid zou in artikel 5 nader moeten worden bepaald wat precies wordt bedoeld met de samenwerking, inzonderheid welke verplichtingen daaruit voortvloeien voor de instellingen voor volwassenenvorming.

Artikel 6

Een van de subsidiëringsvoorwaarden is dat de instelling voor volwassenenvorming de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk moet hebben, die gevestigd is in het "deutschen Sprachgebiet" (Duitse taalgebied; in de Nederlandse vertaling is daarentegen sprake van de "Duitstalige Gemeenschap") en "vooral daar haar aanbod organiseert" (artikel 6, eerste lid, 1/).

In zoverre uit de vermelde bepaling volgt dat een instelling voor volwassenenvorming die haar zetel buiten het Duitse taalgebied heeft, doch niettemin vooral in dat gebied haar aanbod organiseert, wordt uitgesloten van de ontworpen subsidieregeling, rijst ernstige twijfel over de vraag of ze de toets aan het gelijkheidsbeginsel zou kunnen doorstaan.

Het wil de Raad van State voorkomen dat het vereiste in verband met de vestigingsplaats van de vereniging weinig relevant is, gelet op de in artikel 6, eerste lid, 2/ tot 5/, bepaalde subsidiëringsvoorwaarden. De subsidiëringsvoorwaarde die met de vestigingsplaats te maken heeft zou derhalve beter worden weggelaten.

Artikelen 13 en 14

De artikelen 13 en 14 hebben betrekking op aangelegenheden die zijn geregeld in de artikelen 55 tot 58 van de wetten op de rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991, inzake de controle op het verlenen en het gebruik van subsidies.

Zoals de Raad van State, afdeling wetgeving, reeds in tal van adviezen heeft opgemerkt, volgt uit artikel 50, § 2, derde lid, van de bijzondere wet van 16 januari 1989

betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten ⁽³⁾ dat het de gemeenschappen en de gewesten niet toekomt, tot de inwerkingtreding van de in die bepaling bedoelde wet inzake de controle op het verlenen en het gebruik van subsidies regelgevend op te treden, tenzij om specifieke regels te bepalen. Van die specifieke regels wordt daarenboven vereist dat zij de door de federale wetgever vastgestelde regels alleen maar strenger kunnen maken.

In de memorie van toelichting wordt gesteld dat het eerste lid van artikel 14 niets meer doet dan te verwijzen naar de algemene terugvorderingsregels in de wetgeving inzake de rijkscomptabiliteit. Waar in de ontworpen bepaling niet van een verplichte, doch van een mogelijke terugvordering wordt gewaagd, houdt de ontworpen bepaling een versoepeling in. Om die redenen dient het eerste lid van artikel 14 te worden weggelaten.

⁽³⁾ Deze bepaling is van toepassing voor de Duitstalige Gemeenschap op grond van artikel 86, § 1, van de wet van 31 december 1983, gelezen in samenhang met artikel 71, § 1, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten tot de inwerkingtreding van de in artikel 50, § 2, eerste lid, van dezelfde bijzondere wet bedoelde wet die de algemene bepalingen vaststelt die van toepassing zullen zijn op de begrotingen en de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten. Dezelfde beginselen als vervat in de genoemde artikelen 55 tot 58 zijn hernomen in de artikelen 11 tot 14 van de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof - de inwerkingtreding van deze wet is voor de Duitstalige Gemeenschap evenwel uitgesteld tot 1 januari 2010 (zie het koninklijk besluit van 7 juni 2007 houdende, voor wat de Duitstalige Gemeenschap betreft, uitstel van de inwerkingtreding van de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof).

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT,	
	W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. RIGAUX,	assessoren van de
	M. TISON,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. STEEN, auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME